

Urlop wychowawczy-nowe regulacje

5 września br., w Dzienniku Ustaw opublikowana została ustawa nowelizująca Kodeks pracy w zakresie regulacji dotyczących urlopu wychowawczego. Nowe przepisy zaczną obowiązywać od 1 października 2013 r.

Najważniejsze zmiany dotyczą sposobu określenia jego wymiaru z „do 3 lat” na „do 36 miesięcy” (przy czym sam wymiar tego urlopu się nie zmienił) oraz sposobu jego wykorzystywania.

Zgodnie z nowymi przepisami:

- każdemu z rodziców lub opiekunów dziecka przysługuje wyłączne prawo do jednego miesiąca urlopu wychowawczego z wymiaru 36 miesięcy (w przypadku chęci skorzystania z pełnego wymiaru urlopu wychowawczego, 35 miesięcy tego urlopu będzie mogła wykorzystać np. mama dziecka, natomiast jeden miesiąc tego urlopu przypadnie jego tacie). Prawa tego nie można przenosić, co oznacza, że żaden z rodziców lub opiekunów dziecka nie będzie mógł zrezygnować z należnego mu miesiąca na rzecz drugiego rodzica lub opiekuna.

W taki sam sposób określono wymiar urlopu w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

- wyjątkowo z maksymalnie 36 miesięcy urlopu wychowawczego skorzystać może również mama lub tata dziecka, jeśli drugi rodzic nie żyje lub gdy nie przysługuje mu władza rodzicielska, został jej pozbawiony albo gdy uległa ona ograniczeniu lub zawieszeniu.
- korzystanie z urlopu wychowawczego przez dwoje rodziców jednocześnie będzie możliwe przez dłuższy czas tzn. maksymalnie 4 miesiące (wcześniej 3 miesiące),
- urlop wychowawczy będzie mógł być wykorzystany w większej liczbie części tzn. nie więcej niż 5 (wcześniej nie więcej niż 4 częściach).

Ponadto:

- urlop wypoczynkowy nie ulegnie przedawnieniu ze względu na długi np. ponad trzyletni czas wykorzystywania urlopu wychowawczego na dziecko (po urlopie wychowawczym pracownik będzie mógł wykorzystać cały urlop wypoczynkowy, do którego nabył prawo przed urlopem wychowawczym),
- korzystanie z urlopu wychowawczego w tym samym roku kalendarzowym, w którym nabyło się prawo do urlopu wypoczynkowego a następnie powróciło do pracy, nie wpłynie negatywnie na wymiar urlopu wypoczynkowego (np. skorzystanie z urlopu wychowawczego w okresie 4 miesięcy, od marca do czerwca w danym roku kalendarzowym nie spowoduje, po powrocie do pracy w lipcu tego samego roku, obniżenia wymiaru urlopu wypoczynkowego w sposób proporcjonalny, czyli o 4/12).

Wykaz zmian w Kodeksie pracy, które wejdą życie 1 października 2013 r.

Zmiana	Do 30 września 2013 r.	Od 1 października 2013 r.
w odnośniku nr 1 w pkt 30 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 31	---	31) dyrektywy 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylającej dyrektywę 96/34/WE (Dz. Urz. UE L 68 z 18.03.2010, str. 13).
art. 155 ² § 2 otrzymuje brzmienie	§ 2. Jeżeli okres, o którym mowa w § 1, przypada po nabyciu przez pracownika prawa do urlopu w danym roku kalendarzowym, wymiar urlopu pracownika powracającego do pracy w ciągu tego samego roku kalendarzowego ulega proporcjonalnemu obniżeniu, chyba że przed rozpoczęciem tego okresu pracownik wykorzystał urlop w przysługującym mu lub w wyższym wymiarze.	§ 2. Jeżeli okres, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 3-6 , przypada po nabyciu przez pracownika prawa do urlopu w danym roku kalendarzowym, wymiar urlopu pracownika powracającego do pracy w ciągu tego samego roku kalendarzowego ulega proporcjonalnemu obniżeniu, chyba że przed rozpoczęciem tego okresu pracownik wykorzystał urlop w przysługującym mu lub w wyższym wymiarze.
art. 186 otrzymuje brzmienie	Art. 186. § 1. Pracownik zatrudniony co najmniej 6 miesięcy ma prawo do urlopu wychowawczego w wymiarze do 3 lat w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 5 roku życia. Do sześciomiesięcznego okresu zatrudnienia wlicza się poprzednie okresy zatrudnienia.	Art. 186. § 1. Pracownik zatrudniony co najmniej 6 miesięcy ma prawo do urlopu wychowawczego w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Do sześciomiesięcznego okresu zatrudnienia wlicza się poprzednie okresy zatrudnienia. § 2. Wymiar urlopu wychowawczego wynosi do 36 miesięcy . Urlop jest udzielany na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 5 roku życia.

	<p>§ 2. Pracownik mający okres zatrudnienia określony w § 1, bez względu na to, czy korzystał z urlopu wychowawczego przewidzianego w tym przepisie, może skorzystać z urlopu wychowawczego w wymiarze do 3 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, jeżeli z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dziecko wymaga osobistej opieki pracownika.</p>	<p>§ 3. Jeżeli z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dziecko wymaga osobistej opieki pracownika, niezależnie od urlopu, o którym mowa w § 2, może być udzielony urlop wychowawczy w wymiarze do 36 miesięcy, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.</p>
	<p>---</p>	<p>§ 4. Każdemu z rodziców lub opiekunów dziecka przysługuje wyłączne prawo do jednego miesiąca urlopu wychowawczego z wymiaru urlopu określonego w § 2 i 3. Prawa tego nie można przenieść na drugiego z rodziców lub opiekunów dziecka.</p> <p>§ 5. Skorzystanie z urlopu wychowawczego w wymiarze co najmniej jednego miesiąca oznacza wykorzystanie przez rodzica lub opiekuna dziecka urlopu, o którym mowa w § 4.</p>
	<p>§ 3. Rodzice lub opiekunowie dziecka spełniający warunki do korzystania z urlopu wychowawczego mogą jednocześnie korzystać z takiego urlopu przez okres nieprzekraczający 3 miesięcy.</p>	<p>§ 6. Rodzice lub opiekunowie dziecka mogą jednocześnie korzystać z urlopu wychowawczego przez okres nieprzekraczający 4 miesięcy.</p>
	<p>§ 4. Urlopu wychowawczego udziela się na wniosek pracownika.</p>	<p>§ 7. Urlopu wychowawczego udziela się na wniosek pracownika.</p>

	<p>§ 5. Urlop wychowawczy może być wykorzystany najwyżej w 4 częściach.</p>	<p>§ 8. Urlop wychowawczy może być wykorzystany najwyżej w 5 częściach.</p>
	<p>---</p>	<p>§ 9. Rodzic dziecka ma prawo do urlopu wychowawczego w wymiarze do 36 miesięcy, jeżeli:</p> <p>1) drugi rodzic dziecka nie żyje, 2) drugiemu rodzicowi dziecka nie przysługuje władza rodzicielska, 3) drugi rodzic dziecka został pozbawiony władzy rodzicielskiej albo taka władza uległa ograniczeniu lub zawieszeniu.</p> <p>Przepisy § 1, § 2 zdanie drugie, § 3, 7 i 8 stosuje się.</p> <p>§ 10. Jeżeli dziecko pozostaje pod opieką jednego opiekuna przysługuje mu urlop wychowawczy w wymiarze do 36 miesięcy. Przepisy § 1, § 2 zdanie drugie, § 3, 7 i 8 stosuje się.</p>
<p>w art. 186² § 3 otrzymuje brzmienie</p>	<p>§ 3. Przepis § 2 stosuje się także w razie stwierdzenia przez pracodawcę, że z urlopu wychowawczego korzystają w tym samym czasie oboje rodzice lub opiekunowie dziecka; nie dotyczy to przypadku określonego w art. 186 § 3.</p>	<p>§ 3. Przepis § 2 stosuje się także w razie stwierdzenia przez pracodawcę, że z urlopu wychowawczego korzystają w tym samym czasie oboje rodzice lub opiekunowie dziecka; nie dotyczy to przypadku określonego w art. 186 § 6.</p>
<p>art. 186⁶ otrzymuje brzmienie</p>	<p>Art. 186⁶. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania urlopu wychowawczego, w tym formę i termin złożenia wniosku w sprawie udzielenia urlopu, biorąc pod uwagę wymagania dotyczące zapewnienia normalnego toku pracy w zakładzie pracy, oraz dodatkowe</p>	<p>Art. 186⁶. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania urlopu wychowawczego, w tym formę i termin złożenia wniosku w sprawie udzielenia urlopu, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia normalnego toku pracy w zakładzie pracy oraz uwzględniając</p>

	wymagania dotyczące wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego, w przypadkach określonych w art. 186 § 2 i 3.	dodatkowe wymagania dotyczące wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego, w przypadkach określonych w art. 186 § 3, 6, 9 i 10.
art. 189 ¹ otrzymuje brzmienie	Art. 189 ¹ . Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnień określonych w art. 148 pkt 3, art. 178 § 2, art. 182 ¹ § 1, art. 183 § 3, art. 186 § 1 i 2, art. 186 ⁷ § 1 i art. 188 może korzystać jedno z nich.	Art. 189 ¹ . Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnień określonych w art. 148 pkt 3, art. 178 § 2, art. 182 ¹ § 1, art. 183 § 3, art. 186 § 1-3, art. 186 ⁷ § 1 i art. 188 może korzystać jedno z nich.
dodaje się art. 293 ¹	---	Art. 293 ¹ . Bieg przedawnienia roszczenia o urlop wypoczynkowy nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na czas korzystania z urlopu wychowawczego.

Przepisy przejściowe

Rodzice lub opiekunowie dziecka, którzy do dnia wejścia w życie ustawy jednocześnie korzystali z urlopu wychowawczego na dane dziecko, od dnia wejścia w życie ustawy mają prawo do jednoczesnego korzystania z takiego urlopu w wymiarze stanowiącym różnicę między nowym wymiarem określonym w art. 186 § 6 Kodeksu pracy po zmianach (tj. 4 miesiące), a wymiarem urlopu wychowawczego wykorzystanym jednocześnie na dane dziecko.

Rodzice lub opiekunowie dziecka, którzy do dnia wejścia w życie ustawy korzystali z urlopu wychowawczego na dane dziecko w częściach, od dnia wejścia w życie ustawy mają prawo do wykorzystania takiego urlopu w liczbie części stanowiącej różnicę między liczbą części określoną w art. 186 § 8 Kodeksu pracy po zmianach (tj. 5 części), a liczbą części urlopu wychowawczego wykorzystaną na dane dziecko.

(Na podstawie: rodzicielski.gov.pl i rcl.gov.pl)